

УКРАЇНА
УРЯДОВИЙ УПОВНОВАЖЕНИЙ У СПРАВАХ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Government Agent
before the European Court of Human Rights
Ukraine
вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001, Україна

Agent du Gouvernement
auprès de la Cour Européenne des Droits de l'Homme
l'Ukraine
13, Horodetsкого St. Kyiv, 01001, Ukraine

Тел.: +380 44 278-37-23, факс.: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua http://www.minjust.gov.ua

30 червня 2015 № *12.01-46/4-156*

На № _____

Міністерство внутрішніх справ України
вул. Академіка Богомольця, 10, м. Київ, 01601

✓ **Національна академія внутрішніх справ**
України
пл. Солом'янська, 1, м. Київ - ДСП, 03035

Щодо виконання рішення Європейського суду з прав людини
у справі «Мащенко проти України»

11 червня 2015 року Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд) було ухвалено остаточне рішення у справі «*Мащенко проти України*».

У цьому рішенні Європейський суд констатував порушення ст. 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з непроведенням органами влади ефективного та своєчасного розслідування смерті чоловіка заявниці.

Крім того, Європейський суд зобов'язав державу сплатити заявниці 6 000 (шість тисяч) євро відшкодування моральної шкоди і 1350 (одна тисяча триста п'ятдесят) євро компенсації витрат на правову допомогу.

Факти справи та суть порушень викладено у стислому викладі рішення, що додається.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» (далі – Закон) та п. 1 ст. 46 Конвенції рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду, та заходів загального характеру, спрямованих на

Вх. № *2015*
08 *16*

усунення підстави для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями Комітет міністрів Ради Європи здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаних рішень. Відповідні положення закріплені у Правилах Комітету міністрів Ради Європи щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (10 травня 2006 року).

Обсяг та суть заходів загального та індивідуального характеру, необхідних для виконання кожного конкретного рішення Європейського суду, безпосередньо залежать від характеру порушень, констатованих Європейським судом.

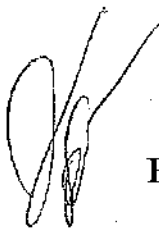
У цій справі порушення Конвенції було встановлено Європейським судом у зв'язку з неефективністю розслідування компетентними органами влади раптової смерті чоловіка заявниці.

У зв'язку з цим для виконання рішення Європейського суду у цій справі та попередження аналогічних порушень в майбутньому прошу довести до відома працівників органів внутрішніх справ правові позиції Європейського суду, викладені в рішенні *«Мащенко проти України»*.

Принагідно повідомляю, що найближчим часом офіційний переклад вказаного рішення буде надруковано у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщено на сайті Міністерства юстиції України (www.minjust.gov.ua).

З метою забезпечення належного звітування держави перед Комітетом міністрів прошу повідомити про результати розгляду цього листа до **31 липня 2015 року**.

Додаток: стислий виклад рішення у справі *«Мащенко проти України»*.

Борис Бабін

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «МАЩЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF «MASHCHENKO v. UKRAINE»)

Заява № 42279/08

Стислий виклад рішення від 11 червня 2015 року

20 червня 2003 року від бригади швидкої допомоги надійшло повідомлення, що чоловік заявниці помер на території гаражного кооперативу. Того ж дня працівники міліції оглянули місце події та призначили судово-медичну експертизу трупа.

Невдовзі заявниця отримала свідцтво про смерть, в якому було зазначено, що її чоловік помер від черепно-мозкової травми. Проте згодом судово-медичний експерт дійшов висновку, що чоловік заявниці насправді помер від серцевого нападу.

30 червня 2003 року прокуратура Гагарінського району м. Севастополя (далі – районна прокуратура) відмовила у порушенні кримінальної справи за фактом раптової смерті чоловіка заявниці, встановивши, що його смерть настала в результаті черепно-мозкової травми, завданої внаслідок випадкового падіння.

У вересні 2003 року заявниця оскаржила вищезазначену постанову до Гагарінського районного суду м. Севастополя (далі – районний суд). Районний суд скасував оскаржувану постанову, дійшовши висновку, що слідство було поверховим та вказав на конкретні недоліки слідства.

У період з 2004 до 2011 року було винесено дев'ять постанов про відмову в порушенні кримінальної справи, які згодом усі були скасовані прокуратурою м. Севастополя або районним судом у зв'язку з недостатністю вжитих заходів та невиконанням слідчими попередньо наданих їм вказівок.

10 лютого 2012 року районною прокуратурою було винесено нову постанову про відмову в порушенні кримінальної справи. Згідно з твердженнями заявниці, вона дізналася про цю постанову та отримала її копію тільки після отримання зауважень Уряду у цій справі.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилася за статтями 2, 6 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) з огляду на те, що розслідування обставин раптової смерті її чоловіка було неефективним, поверховим і тривалим. Європейський суд вирішив розглядати цю скаргу за статтею 2 Конвенції.

Європейський суд встановив, що розслідування смерті чоловіка заявниці тривало понад вісім з половиною років. Крім цього, воно характеризувалося неодноразовими поверненнями справи на додаткове розслідування у зв'язку з недостатністю вжитих слідчими заходів, а заявниця мала труднощі в отриманні інформації про хід розслідування та участі в процесі прийняття рішень. Таким чином, зважаючи на свою усталену практику та обставини цієї справи, Європейський суд дійшов висновку, що компетентні органи влади не провели ефективне розслідування за фактом смерті чоловіка заявниці і встановив порушення статті 2 Конвенції.

Заявниця також скаржилась на те, що неефективне розслідування смерті її чоловіка становило жорстоке поводження щодо неї у порушення статті 3 Конвенції. Розглянувши цю скаргу, Європейський суд зроби висновок, що тривога та душевні страждання заявниці, зумовлені неефективним розслідуванням, не досягли мінімального рівня «поводження, що принижує гідність» у розумінні статті 3 Конвенції. Тому Європейський суд визнав цю скаргу явно необґрунтованою.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. Оголошує скаргу на неефективне розслідування смерті Івана Мащенко прийнятною, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
2. Постановляє, що було порушення статті 2 Конвенції;
3. Постановляє, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявниці такі суми, які мають бути конвертовані у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
 - (i) 6000 (шість тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися;
 - (ii) 1350 (одна тисяча триста п'ятдесят) євро компенсації витрат на правову допомогу та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.»